

Stad: Stårheim Jakta på folkeviljen

STAD²⁰
Eid og Selje i ny kommune

Skulekrins Stårheim

Kva er dei viktigaste kvalitetane ved staden?

Kva er dei største utfordringane ved staden?

For innbyggjar	● Barnehage og skule ● Varierte lag og organisasjonar ● Variert næringsliv	● Mangel på byggeklare og attraktive tomter ● Trafikktryggleik ● Offentleg kollektivtransport
For turisten	● Kort veg frå fjell til fjord ● Middelalderhistorie ● Fruktbygd	● Mangel på informasjon om staden ● Dårlege parkeringsmøgleheter ● Få overnattingsmøgleheter

Kva rolle og funksjon bør staden ha i ny kommune?

Kva er dei viktigaste tiltaka for å utvikle staden i ny kommune?

Lokalsamfunn	● Skulekrins, attraktiv stad å bu ● Stort, aktivt og billig idrettslag, med dyktig skiskyttarlag ● Attraktive arbeidsplassar og kompetansesenter	● Byggeklare tomter ● Forbetre trafikktryggleik ● Arbeidsplassar og næringsareal
Reisemål	● “Perla” midt i Nordfjord med fruktdyrking, salmediktaren Matias Orheim, kongs- og middelalderhistorie	● Betre marknadsføring av staden, t.d. via nettside ● Utvikle turistnæring rundt status som fruktbygd og middelalderhistorie ● Starte fleire overnatningsplassar

Tilråding

Kort sikt	Stadsutvikling: Sikker skuleveg. Næringsareal (transportnæring). Nærmiljøanlegg rundt skulen. Reiseliv: Marknadsføre kvalitetane og fortelje historia til bygda (Dronning Ingrid, frukt, fjell og fjord)
Lang sikt	Stadsutvikling: Regulering / utbygging av fleire bustadar (inkludert sentrumsnære gjennomgangsbustadar). Bevare og utvikle kultur for frivilig arbeid. Reiseliv: Integrere Stårheim i reiselivsprodukt Nordfjord Saga. Informasjon, skilting og merking.

Nøkkelinformasjon om staden

Nøkkelinformasjon om staden

Demografi

Innbyggjartal: 640

Geografi

Avstand til kommunesenter Eid: 15km
Avstand til kommunesenter Selje: 50km

Bustadomter

- Stårheim bustadfelt vest for Stårheim sentrum ligg rett ved skule, barnehage og med kort veg til fotballbane.
- Det vert lagt ut ca 20 nye tomter i same område (Tørsvik bustadfelt) i 2019.

Fritidstomter

- 3 ledige hyttetomter på Fannstøylen.
- Arealdelen i kommuneplanen 2015-2027 opnar for frådeling av 20 hyttetomter i LNF-område med spreidd fritidsutbygging.

Næringsareal

- Regulert næringsareal er privat eige.
- Kommuneplan har avsett eit område på 8,7 daa til næring og eit område på 5 daa til fritids- og turistformål.
- Moglegheit for oppføring av inntil 10 næringsbygg i LNF-område med spreidd næringsutbygging.

Tenester og tilbod

Offentlege tenester	Privat tenesteyting	Lag og org.	Arrangement	Møteplassar og forsamlingshus
Tilbod for born og unge - Stårheim barneskule og SFO (1-7.klasse, ca 65 elevar) - Barnehage med to avdelingar (ca 40 barn) Tilbod for eldre - Heimeteneste Andre tilbod - Stårheim kyrkje Kommunale instansar og råd - Stårheim sokneråd	Handels- og servicetilbod - Bensinstasjon Næringsliv - Bilverkstad og bilforhandlar - Entreprenørverksemder - Båtbyggjaar - Transport - Jordbruk Reiseliv Overnatting - Orheimstunet og Barracks Ålund - Privat uteleige (naust) Servering - Gardsutsal for frukt, egg og andre gardsprodukt Aktivitet - Besøksgard med barneriding (Eventyrstallen avd. Nordfjord)	Idrett - Stårheim idrettslag (barneidrett, fotball, handball, friidrett, skiskyting og fjelltrim) Kultur - Stårheim songlag - Stårheim barnekor - Stårheim skulekorps Lag, foreiningar og organisasjoner - Stårheim Normisjon - Norsk Luthersk misjonsamband - Stårheim bygdekvinnelag - Stårheim bygdelag - Veglag, grunneigarlag, jaktag og beitelag - Freidig 4H	Idrettsarrangement - Aktivitetsdag på stadion Kulturarrangement - Skulekafé 4 gongar i året - Bydgemiddag - Basar - Strikkekafé (Bygdekvinnelaget) Andre arrangement - Jonsokfeiring (Heida, Remmedalen, Stadion) - 17.mai på skule / Fram - Julegrantenning - Gudsteneste - Bygdekvinnelagsmøte - Dans på Tippasætra	Nærmiljøanlegg - Stadion - Skiskyttaranlegg med rulleskibane på Harpefossen - Anlegg under utbygging på Stårheim skule - "Stårheimparken" Fysiske møteplassar - Lagshuset Fram - Orheimshaugen - Orheimstunet - Komande naturmøteplass Ålund - Gymsal - Stårheim samlingsheim - Løysingeavasshytta Besøksmål reiseliv - Naturmøteplass ved fjorden; Suffefjæra og Ålund (gapahuk, uteleige av kano) - Dagsturhytte på Naustdalskamben - Orheimstunet (museum) - Løysingeavasshytta - Starheimstunet

Stadkvalitetar

- God skule og barnehage med nærliek til friluftsområde.
- Aktivt 4H, billig idrettslag og dyktig bygdekvinnelag. Dugnadsånd i alle aldersgrupper.
- Skiskyttarmiljø med fleire talent og nasjonale og internasjonale kontakter. Stårheim IL eig 50 % av Harpefossen skianlegg.
- Landbruk og frukttdyrking.

Kva stadutviklingstiltak er viktigast i framtida?

	Born og ungdom
	Innflyttar
	Familie
	60+
	80+
	Næringsliv
	Turist

Identitet

- Ønskjer Bygdehistoria, som tidlegare var på heimeside, tilbake på nett. Anskaffing av eit historisk og digitalt arkiv for samling av bygdehistoriene i kommunen

Tilbod til innbyggjarane

- 10 fjellpostar vert merka i løpet av hausten og vert tilgjengeleg på UT.no (med QR-kode på stiane)
- Ferdigstille grillhytte ved skuleplassen
- Ferdigstille nærmiljøanlegg med hytte på skuleplassen ila 2019. Oppgradere Stadion med kunstgras til 7er fotball

Bustad, næring og plan

- Å alltid ha tilgang til attraktive bustadtomter
- Utvikling av leilegheitsbygg nær sentrum (samle eldre på ein stad)
- Næringsareal til lagerbygg og transportbedrifter (det er ei utfordring med for lite parkeringsareal, som medfører unødig tungtransport i bustadområde med sjåførar som parkerer heime).

Møteplassar

- Planlegging og utvikling av stadionanlegget (7'er bane kunstgras, friidrett, parkering). Dette bør bli møteplass for ungane i framtida.

Infrastruktur

- Sikker skuleveg: Gang- og sykkelveg frå Indre Røed til Stårheim sentrum med gatebelysning
- Kan ein lage eit møtepunkt rundt den gamle Kongsgarden? (historia om Dronning Ingrid)
- Utvikle elvestiar langs Remmedalselva og Starheimselva som har mange fine badeplassar (m.a. Gryta)
- Informasjonstavle i sentrum og informasjon om tilbodet på staden - med historie og kart over turstiar
- Småbåthavn og gjestebrygge ved bensinstasjonen

Kva funksjon bør Stårheim ha i nye Stad kommune?

- Stårheim skal vere ei attraktiv bygd å bu og drive landbruk.
- God skule og barnehage, god fritidsarena (stadion) og alltid ledige tomter.
- Oppretthalde posisjon til eksisterande næringsliv (areal er viktig).
- Veldrivne organisasjonar og billeg idrettslag som sikrar inkludering av barnefamiliar. Dyktig skiskyttarlag
- Gode og merka turruter.

Diskusjonsoppgåve 1 - Stårheim

Dei største kvalitetane og dei største utfordringane ved staden

Kva er dei viktigaste kvalitetane ved staden?

Kva er dei største utfordringane ved staden?

For innbyggjar - Identitet • God plass å bu/leve - Tilbod til innbyggjarane • Barnehage og skule med gymsal, ballbinge og uteområde • Godt drivne og varierte lag og organisasjonar med lavterskelttilbod • Fin natur, tilgang til sjø og turmoglegheiter • Stadion • Harpefossen • Levande landbruk • Velstelt bær- og fruktbygd og solrike område - Bustad, næring og plan • Variert næringsliv med samarbeid på tvers av bedriftene - båt, bensinstasjon, verkstad, transport, landbruk (konsentrert langs fjorden) - Møteplassar • Møteplass ved bensinstasjon • Bibliotekkafé (bygdekkafé), Fram og Samlingsheimen - Infrastruktur • Ein stad med god plass og kort veg til Eid	Identitet • Tilbod til innbyggjarane • Behov for fleire kommunale omsorgsbustadar • Det er ikkje butikk • Dårleg mobildekning nokre stader • Mangel på informasjon om bygda for nytiflytta menneske. Ein treng meir tilrettelegging for innvandrar (integrering) og tilflyttarar Bustad, næring og plan • Mangel på byggeklare og attraktive tomter og seine prosessar med utbygging • Ikke nok næringsareal • Behov for vedlikehald av kommunale / offentlege område Infrastruktur • Trafikktryggleik: Manglande gang- og sykkelveg og manglande sikring langs fylkesveg. Mangel på gatelys langs skulevegen • For lite parkering i sentrum (kaos ved henting i skule og arrangement). Vert forverra når Stårheimsparken er ferdig og ein ikkje kan parkere ved grusbane. • Få avgangar med offentleg kollektivtransport • Manglar oppstillingsplass for transportselskap

Diskusjonsoppgåve 1 - Stårheim

Dei største kvalitetane og dei største utfordringane ved staden

Kva er dei viktigaste kvalitetane ved staden?

Kva er dei største utfordringane ved staden?

For turisten	Tilbod til turistar ● Naturopplevingar ○ Kort veg frå fjell til fjord ○ Lett tilgang til gode naturopplevingar (fiske, fjelltur) ○ Dagsturhytte på Naustdalskamben ○ Løysingevasshytta (ope for alle) ○ Fruktblomstring med 10 000 - 15 000 frukttrær ● Kulturopplevingar ○ Middelalderhistoria om dronning Ingrid ○ Kyrkja ○ Starheimstunet ○ Orheimstunet og historia om salmediktaren Matias Orheim ○ Harpefossen ○ Eventyrstallen ○ ● Naudsynte tilbod ○ Bensinstasjon ○ Båtturisme med tilgang til å fylle diesel	Informasjon ● Mangel på informasjon - dårlig marknadsføring av bygda og tilbod ● Manglende skilting som gjer at det er vanskelig å finne fram til turar Overnatningsmogleigheter ● Få overnatningsmogleigheter Adkomst og infrastruktur ● Har ikkje gjestehamn for båt ● Dårlege parkeringsmogleigheter ● Utfordrande å handle pga manglende kollektivtransport ● Turistane seier det er skummelt å gå langs vegen Tilbod til turistar ● Mangel på offentlege toalett ● Kyrkja er ikkje ope ● Ikke offentleg badeplass ● Å få fleire til å satse på turisme

Diskusjonsoppgåve 2 - Stårheim

Rolle og funksjon i ny kommune. Tiltak for å utvikle staden

Kva rolle og funksjon bør staden ha i ny kommune?

Kva er dei viktigaste tiltaka for å utvikle staden i ny kommune?

<i>Som lokal-samfunn</i>	Identitet ● Dugnadsbygda ● <i>Midtpunktet - Ei perle midt i Nordfjord</i> for lokalsamfunnet Tilbod til innbyggjarane ● Skulekrins ● Stårheim som sentrum for skiskyttaraktiviteten på Eid Bustad, næring og plan ● Ein stad som er attraktiv for familiær og tilbys rikeleg med tomtar ● Har attraktive arbeidsplassar - kompetansesenter for transportnæring, bilsalg, båtbygging og høgteknologiske enkeltmannsforetak	Tilbod til innbyggjarane ● Oppretthalde dagens funksjonar (t.d. skule, barnehage) Bustad, næring og plan ● Flytte kommunale bueiningar ut av sentrum for å lette sentrumsskulen ● Utvikle leilegheitsbygg for eldre, einslege og skuleelevar ● Tilby byggeklare tomter ● Tilby arbeidsplassar og næringsareal ● Tilby gjennomgangsbustadar ● Oppgradere stadion ● <i>Stårheim Panorama</i> - bustadar treng ikkje leggast til Eid! Møteplassar ● Skape fleire sosiale møteplassar Infrastruktur ● Fleire parkeringsplassar i sentrum. Kommune er grunneigar. Kan vurdere betre avtale / samarbeid med Stårheim Bilverkstad ● Trygge skulevegen og få gangveg langs RV15 ● Få gatelys langs FV661 ● Gang- og sykkelveg (også for turisme - t.d. cruiseturistar som har med seg sykkel). Gjeld m.a. strekninga Indre Røed til sentrum / Høynes

Diskusjonsoppgåve 2 - Stårheim

Rolle og funksjon i ny kommune. Tiltak for å utvikle staden

Kva rolle og funksjon bør staden ha i ny kommune?

Kva er dei viktigaste tiltaka for å utvikle staden i ny kommune?

Som reisemål Profilering og informasjon • Tidlegare har Stårheim blitt sett som "Perla midt i Nordfjord" - ein ser føre seg at staden i framtida blir reiselivsperla midt i Stad kommune • Naturbasert reisemål - Kort veg til hav, fjell og bre • Ein stad med rik historie: Mathias Orheim, Dronning Ingrid (i samarbeid med Sagastad), Erkebisrop Nikolas Utvikle tilbod og attraksjonar • Ope kyrkje • Fruktbygda • Attraktive aktivitetar • Friluftsliv og fjell Overnatting og transportmoglegheiter • Attraktive overnattingstilbod	Profilering og informasjon • Marknadsføring av staden. Kan gjerast på nettside med informasjon om bygda - tilbod, historie og aktivitetar. Kan ha samla nettstad for Stad som er linka opp mot bygdene • Skilting og informasjonstavle (punkt med info) Utvikle tilbod og attraksjonar • Utvikle turistnæringsprodukt knytt til middelalderhistoria • Tilby organisert fruktsafari og hjortesafari • Utvikle turløyper i bygda • Tilrettelegge for villcamping • Utbygge offentlege toalett • Geocoaching • Utvikle gjestebrygge med bensinfylling ved kai • Sykkelveg • Sikre drift på Harpefossen Overnatting og transportmoglegheiter • Fleire parkeringsplassar • Utvide tilbod for overnatting

“Temperaturmåling” (resultat)

Kva er dei tre viktigaste tilboda for innbyggjar på staden?

19

trygge vegar
natur og friluftsliv
skule-barnehage
bustader
attraktive buplassar
tomter
turløyper
barnehagen

natur
gangveg

skole
skuletildelning

kyrkja
gatelys

bensinstasjon
skulen
barneskulen
levendebygd

friluftsliv og natur
lag og organisasjoner
gang og sykkelveg som er arbeidsplasser

gang og sykkelveg

skule

barnehage

skule og barnehage

“Temperaturmåling” (resultat)

Kva er dei tre viktigaste tilboda til turisten på staden?

19

“Temperaturmåling” (resultat)

Kva tiltak bør prioriterast i ny kommune når det gjeld stadsutvikling for Stårheim?

19

Gang og sykkelveg

Gang og sykkelveg Trygg skuleveg

Attraktive tomter Barnehage - skule Gang og sykkelveier Møteplassar

Trafikktryggleik Kommunesenter Kommunal "paraply" for informasjon på nett om bygdene Bustadtomter

Sikre skule og barnehage. Gang og sykkelvei med lys. Ha ledige attraktive tomter. Næringsareal. Tilrettelegge for turisme og overnatting

Legge til rette for næringslivet budstader sikre skulen og barnehage attrative bustadtomter gang og sykkelveg gatelys

Byggeklare tomter, gang og sykkelvei, gatelys

Trygge veger for born, voksne og turistar. Marknadsføring og informasjon.

Gang og sykkelveg fra indre Rørd til sentrum. Byggeklare tomter. Næringsareal

Gang og sykkelveg, næringsareal, ledige tomter, oppretthalde skule og barnehage, offentlege toalett, mulighet å fortsatt bu på Stårheim, men i mindre bustad (Stårheim panorama), betre kollektive tilbod, oppgradere stadion

Gang og sykkelveg (langs Riksveg 15.)
Byggeklare tomter. Skule og Barnehage

Politisk mot til å føre desentralisert politikk for busetting og offentlige tjenester som skular og barnehagar i krinsane.

Trafikktrygging, Skule, Tomter, Barnehage, Gjestehamn, gang og sykkelveg, god heimmeteneste, felles informasjonstiltak, mobildekning, tilrettelegge for frivillige.

Gang og sykkelveg

Gang og sykkelveg, alltid byggeklare bustadtomter, og næringsareal både for eksisterande bedrifter og nyetablering.

Tomter, gang og sykkelvei, avovern på Nygård, gjestehavn, Harpefossen skisenter Skolen, barnehagen, informasjonstavler

Byggeklare attraktive tomter, gatelys og gangveg! Sikre drift på Harpefossen!

Byggeklare attraktive tomter. Gang og sykkelveger. Gatelys. Oppretthalde skule og barnehage. Markedsføre bygda.

Gang- og sykkelveg, skule. Informasjon: fysisk skilting og tilgjengeleg info på nettside. Sikring langs eksisterande vegar. Leiligheter, gjennomgangsbustader